

DE STEM VAN DE STAD

Hedwig Speliers

Stadsdichter van Brugge in 2012

geschreven als geschenk voor Brugge, zijn bewoners & bezoekers

inleiding

De poëzie uit ' de stem van de stad ' van Brugs stadsdichter Hedwig Speliers is prachtig. De Bruggegedichten zijn een geschenk voor de Bruggelingen en staan vanaf kerst 2013 op de site www.poeziebos.be van het Poëziebosnetwerk. Er moet iemand in de stad zijn die vrij en onafhankelijk kan spreken bij vreugde en verdriet. Van de schoonheid en de troost.

Dank U wel Hedwig Speliers & muze Antje.

U was ons mooiste geschenk.

Voor de aandachtige lezer(es) : U leest hierna op elke pagina één gedicht die Hedwig voor het Poëziebosnetwerk schreef als vrije stadsdichter van Brugge.

Het werden er 41. Daaronder leest U in 5 bijlages enkele poëtische redes naar aanleiding van diverse gelegenheden. Alsook historiek & interview met Hedwig Speliers. En als uitsmijter 3 spiegelgedichten.

Beluister Brugs erestadsdichter Hedwig Speliers op

<http://www.stadsomroep.com/Detail.asp?NUM=35901>

Beluister oud-stadsdichter Brugge Anthonis de Roovere

<http://www.stadsomroep.com/Detail.asp?NUM=32107>

Ondertussen kijkt Brugge ook uit naar haar komende stadsdichteres.

Na Hedwig Speliers & Peter Theunynck mag zij vanaf Lichtmis 2 februari 2014 de pen van het vrije stadsdichterschap hanteren. Meer op

<http://www.poezieweek.com/activiteiten-overzicht.html?cnpage=1&cdbid=c5b0ee18-73a1-42c3-8de0-d9a60ceed81d>

JAARKRING

Lente

Stad die eeuwenlang haar bloesems
uit steen en hemel sneeuwt, nachten
en geheimen met het water deelt,
deining adert door haar grachten.

In belfort, kathedraal en kerken
taalt de tijd zijn taal en steen
voor wie telkens tot geschiedenis
verstomt, tot bij het nulpunt komt:

gerenoveerd, dan weer verweerd,
heropgericht en opnieuw onteerd
sterft de stad zijn vele weefsels
in de spiegels van zijn gevels.

Pas als het later lente wordt
weerkaatst het in zijn waan
het reikhalzend wit van zwaan,
evenzeer een teken en tekort.

Zomer

Seringen zingen zich tot oleanders
van het Noorden, hun grachten
Canal Grande maar met motoren
die de adel van de avond storen.

Voor wie Bourgondisch leven wil
kent elke straat zijn eigen droom,
zijn kalm gekoesterde patroon.
Rent de dood rond zonder schroom.

Bruges la morte murmelen monden
van vreemdeling en autochtonen,
zij die koetsen raden en de ziel
van zadeldieren aan zien komen.

Heilig is de avondstond, gensters
in het verre vensterglas van erkers
en portieken die in schemer baden.
Stemmen die naar monden raden.

Herfst

Laat ons liggen bij Maria van Bourgondië,
het glanzend brons van haar borsten strelen.
Laten wij haar lichaam weelderig delen,
het licht van haar gezicht als een gedicht.

Het is voorbij. Zij was mijn middeleeuwen
en mijn hunker naar een groots bestaan.
De voetstap op het herfstig blad, het rad
dat stilvalt is wat ons rest voortaan.

Klank klimt met nagalm uit het galmgat,
patina zet zich op de Primitieven neer
hoezeer Memling en Van Eyck ook glanzen.
Wat glanst is slechts vernis. Het is gemis.

Te sterven zoals de bomen sterven,
gerooid als bossen aan de stadsrand.
Letters weggekrabd uit autografen
en manuscripten voorgoed verbrand.

Winter

Doorsneeuwd. En de stad verdwenen.
Dorpels en gevels verzinken in het niet
als de tonen van een losgezongen lied.
Stem en stap beginnen te verstenen.

Zelfs de hallentoren ligt onder het gewicht
van zoveel wit gekanteld in zijn kantelen,
Alleen kinderen vergeten niet te spelen
en wat God is, verdwijnt uit ons gezicht.

Terwijl begijnen zich bekransen
met rozenkransen en hun kaarsen doven,
beginnen late muggen dol te dansen
in de waterzon vlak boven hun alkoven.

Al wat gaapt en slaapt sterft langzaam af,
hun sporen hebben de bewoners uitgewist.
Stad is wat was. Kronieken van de Renaissance
vermelden Juan Luis Vivès als vermist.

*GESCHIEDENIS
VAN DE BRUGSE SEIZOENEN*

Lente, of hoe Juan Luis Vives Bruggeling wordt

*Vraye historie ende al waer
Maghic u tellen. Hoerter naer!*

Het was lente op de wallen, bomen
boven de reien rijgen hun lover samen,
onbevreesd grazen de knobbelzwanen
vanuit hun lange halzen en dromen.

Toen kwam uit Valencia een geleerde,
Juan Luis Vives bij zijn volle naam.
In het huis van Bernardo Valdaura
was het dat hij wijsbegeerte studeerde.

Hoe groter geleerde hoe kleiner beeld.
Onder het brons van zijn muts spijkert
zijn blik zich vast, als overtuigd pacifist
wordt zijn lichaam halvelings uitgewist.

En lente versomberde. Boven de wallen
vergaten de bomen voorover te buigen,
zwanen stonden stil op het water,
ze verstomden alom in hun wit.

Zeg niet dat katholieken wreed zijn:
Vives' vader moest branden als jood
Vives' dode moeder werd opgegraven en
op de brandstapel gedood in haar dood.

Zomer, de neuzen van Breydel en De Coninck

*Vraye historie ende al waer
Maghic u tellen. Hoerter naer!*

Het was al zomer op de wallen, zielen
die boven de reien bogen boomzwaar,
vogels die in de takken haasje over vielen
en toeristen in het harnas van wandelaar.

Bloemen kunnen niet vliegen, dus
betalen zij bijen in de vorm van nectar
om hun vleugels in te huren. Geuren
die overwaaien tot op de Grote Markt.

Breydel en De Coninck rekken zich,
ze strekken de neusvleugels en ruiken
van ver het scheiden van geschiedenis
en feiten. Bewondering verwondert hen,

ook al kunnen bloemen niet vliegen,
worden bijen betaald voor hun nectar,
hun vleugels ingehuurd om te geuren
tot aan de dorpels van Brugges deuren.

Wat Paul de Vigne heeft vereeuwigd
is de dood in brons, het bronstige gebaar
van zwaarden met roodbloedende punt.
Geen eeuw heeft bloediger gekund.

Herfst in de Potterierei

*Vraye historie ende al waer
Maghic u tellen. Hoerter naer!*

De herfst versomberde allengs. Op de wallen
kwamen de bomen bloter en bloter te staan.
Zwanen hielden op te copuleren. In de koelte
van de wateren schreven zij hun naam.

Toen kwam uit Boterstad een adolescent.
De schamele ziel was heus geen geleerde.
Het Grootseminarie te Brugge, Potterierei,
ontving al wie voor priester opteerde.

Kon hij priester worden? Hij masturbeerde
tegen de sterren op, bekeek in vele etalages
gulzig alle vrouwelijk vlees, bedekt of bloot.
Bij elke biecht loog en schaamde hij zich dood.

De herfst versomberde allengs. Op de wallen
kwamen de bomen bloter en bloter te staan.
Zwanen hielden op te copuleren. In de koelte
van het watervlak schreven zij hun naam.

Dit is het Brugge dat zijn stempel op hem drukte.
Hij ziet zich nog wandelen langs de wallen, wolk
waarop hij loopt en hongert naar klare kleuren.
Dit soort herfst wil hij nooit meer zien gebeuren.

Winter, of de dood van Karel de Goede

*Vraye historie ende al waer
Maghic u tellen. Hoerter naer!*

Het winterde op de wallen met bomen
die dood boven de reien bogen. Zwanen
bazig en bezig beroerden het water.
Stilte spreidde alom lakens op de stad.

Toen stond gotisch een schreeuw op
in Sint-Donaas, in de spitsboog ervan,
een schreeuw zo hel alsof hij kwam
uit de pels van een geschoten haas.

De schreeuw liep rond in de apsis
van de kathedraal, vloed van bloed
blonk het basalt van de plavuizen,
bladgoud smolt van nobele schouders.

Winter werd ijshard, boven de wallen
vergaten de bomen voorover te buigen.
Zwanen stonden rilstil op het water,
ze bevroren alom in hun wattige wit.

Zeg niet dat ze wreed zijn in Brugge:
men gooide de Erembalden van de burcht,
men gooide ze alle zevenentwintig en hoor
hoe bij het vallen de knekels knallen.

PORTRETTE

Icoon Gezelle

Badend in een brevier van woorden
wacht hij ongeduldig aan de taal.
Engelen vliegen rond. Bloemen en
bloembladigen ademen hem voorbij.

Kleurvorst, voor alles taalmagnaat
meet hij van het vers de milde
de metrisch mateloos verstilte staat
der woorden. De door God gewilde

warmte van de consonant. Het hoge
voorhoofd aan de hand. De pen
op het ongerept papier geplant.

Guido Gezelle (28) en Eugeen van Oye (18)

Wat ik het meest mis is de gemarmerde hand,
de mistige blik elk ogenblik. Het betraande
en belovende oog. Wijsheid toekomstgericht.

Wat ik het meest mis is de fluwelen zetel
waarin hij zit, zijn teder profiel in het licht
en op zijn lippen het pas ontstane gedicht.

Wat ik het meest mis is zijn gedreven stap
in de stad, hoe hij zijn hand op de mijne legt
en tedervolle woorden tegen mij zegt

terwijl ik hier te lang al sta in mijn brons,
langer dan rozenkransen en het vaderons,
langer dan de telkens verwelkende lente,

terwijl ik hier al te lang sta, blik op de kerk
en op de eender grijze wolken in het zwerk.
Met op mijn schedel de gelande meeuwen

die heus beter in Oostende waren gebleven.
Maar wat ik het meest mis is de intieme blik
en de mond met 'ik ben jong, ik wil leven'.

Portret van een jonge vrouw
Rogier van der Weyden indachtig

Traankanalen geven diepgang en karakter,
verlenen adel aan een simpele burgeres –
dame anoniem. Zijde die de kroon spant,
eenvoud van corsage en rode lendenband.

Eén oogopslag op haar gelaat zegt meer
dan woorden, haar gezicht is een gedicht
met laag geloken ogen, voorhoofd hoog
en weelderige waterval van de onderlip.

Halsuitsnijding en halssnoer zijn vereist
om het geheim van haar gebalsemde borst
en haar verstilde hartstocht te besneeuwen.
Geringde vingers. Tijdspanne van eeuwen.

De vrouwen van Hugo Claus

Wie Chie Mihara¹ zegt loopt op smalle enkels
in licht en leer gevat. Denkt aan vrouwen,
aan de vele vrouwen van Hugo Claus,
aan aaibare gebaren en aan het laaien
van de lage zon, aan de Brugse boreling
en Bruggeling kortstondig. Even zweven
als een vroeg verwekte zwemmer, de reien
rijke waaiers van water in zijn warme blik.

Wie Chie Mihara zegt denkt aan dunne enkels
in leer en kleur gevat. Ziet de vele halzen
door Hugo Claus gestreeld, ziet succes
dat groter dan zijn boeken was: romans
vaak ongelezen, gedichten nooit gevat.
Hij die het Verdriet van Brugge was, stad
van geestelijken. Maria van Bourgondië
was zijn hemelse, zijn ultieme minnares.
Vrouw van woorden en ontvouwen metaforen.

¹ Chie Mihara werd in 1968 in Brazilië geboren uit Japanse ouders en runt als designer een imperium van damesschoenen in Spanje.

Hommage aan Christine D'haen²

Ik daag uit: wie wil het beitelten, haar monument?
Een bescheiden beeld en beeltenis, Brugse vrouw.
Zij boodschapte en wandelde in woorden rond
terwijl zij over wolken liep. De brug waarop zij stond

weerspiegelde haar blik, haar dichterlijke mond
in het zwarte water. Haar zinnen dreven boven,
zij smolt gedachte om tot magistraal gedicht,
filigraan gelouterd door het gouden avondlicht.

Zij was vaak tegendraads, schiep onbehagen:
Brugge te rumoerig, koetsen kwetsten haar
inspiratie en haar creaties van het ogenblik.
Zij was verbolgen, misschien verbolgen over

miskenning door haar stad die haar stad niet was,
miskenning door haar stad, zij die het talent bezat
om woorden aan mystiek en middeleeuwen te ontleneren
en Kira, haar vriendin, met grafgedichten te bewenen.

Eerst in de Potterierei, dan in de Jeruzalemstraat,
tot slot in de Nieuwe Gentweg heeft zij gewoond.
Bij haar dood werd ze in het Campo Santo bijgezet.
Brugge heeft heel even niet op haar genie gelet.

² De stad Brugge gaf haar naam aan een nieuwe straat in een verkaveling met appartementsgebouwen op de gronden van het vroegere bedrijf Structo langs de Damse Vaart (wijk Sint-Jozef).

Uitgeverij Sonnevile
Johan herinnerd

De eerste woorden die ik van je hoorde:
je was student in Heidelberg. Je studeerde

aan de Ruprecht-Karls-universiteit,
na Wenen en na Praag de derde opgericht
in het Heilig Roomse Rijk. Pauselijk goedgekeurd
en pleisterplek om vreemden aan te trekken,
staatsdienaars op eigen grond te onderwijzen.

In aula's bloeide kennis, humane wetenschap.
Humanist was je van meet af aan. Hoelang
je daar studeerde is twijfelachtig. En of je
daar studeerde? Van hoofd tot teen
was je monomaan. Maar groots. Voornaam.

Anton Praetorius was je vriend, met hem
bestreed je marteling van vermeende heksen.
Met hem blies je in Vlaanderen achtenzestig
een nieuwe wind. Ik was je grote vriend,
vereerde en als talent door jou verwend.

Hoe Vlaanderen bij je debuteerde: Nolens
met barok gebaar, zijn *Muzeale Minnaar*.
Hendrik Carette die in Damme overwintert.
Streuvels en Van het Reve die met je leefden.

Net niet groot genoeg om groot te zijn
zocht het koord je nek op, je verhing je
aan de wereld die te gortig voor je was.

Jordi Savall te gast
20 februari 2012

Het Brugse Concertgebouw bestaat 10 jaar en dat wordt gevierd met concerten en animatie rond en in het gebouw. Jordi Savall komt met zijn Concert des Nations voor een feestelijk barokconcert met orkestsuites van Marin Marais, J.S.Bach, Francesco Geminiani en G.F.Händel.

In een kluwen van klanken staat Jordi Savall te kijk voor wie met de ogen luistert. De luister van Johan Sebastian Bach vloeit zijn goud onder lucht omcirkelend Spaanse handen. Dagen avonddeemster uit. Sterren wachten.

Alle hartkleppen staan geopend: hartenklop van trommen en trompetten, cello's en violen zeggen hoe het in de wereld moet. En hoewel de aarde kantelt, schoonheid is nooit zoek. Ze is te vinden om de hoek, op de wolkbank van een maanbelichte avond. In intieme brieven en soms op de vervlochten tongen van gelieven.

Je moet in Igualada geboren, je moet gambist geboren zijn en viola da gamba kennen. De buik van het instrument een sprookjestent. Darmsnaren maken het gehoor verwend.

Marin Marais schuift zijn zwart gordijn tot voor het ooglid. Uit wimpers wuiven wij vriend en vriendin die voorgoed afwezig zijn: Montserrat Figueras, Jordi's rechterhand en nachtegaal sevardisch-joods van taal,

maar voor alles Rudi³ toch, die toveren kon met potlood en met gom, met kleur en lijn. Hij stierf onlangs. Zal nooit meer sterven nu hij jong gestorven is. Gemis met pijn.

³ Rudi Soreyn was een goede Oostendse vriend, de man van Marie-Line. Hij stierf onverwacht op zijn 49ste.

Mozes Vermandere

Die in taalcapsules *Brugge Die Scone* en zijn legende verwoorden wil, vindt naast zijn deur hier in Oostende de geboorte van het levende gedicht dat Mozes heet. Mozes Vermandere. Kleinzoon van. Het onbekende.

Wie zijn gedichten schrijft als virtuele stadspoët weet naast zijn deur de kwintessens van de lyriek: beeldentaal van de geboorte. Wijl *Alia Musica* zijn *El canto des Auroras* kamerluid laat klinken zullen beiden wij hierbij een roemer cava drinken.

Geluk dat als een valscherp open plooit, boom die met nieuwe botten lente brengt en droom.

**Melopee voor Jotie T’Hooft
(Oudenaarde, 9 mei 1956 – Brugge, 6 oktober 1977)**

Hij kwam in Brugge sterven tussen zwanen en zwervers.
Tussen zwanen en zwervers kwam hij in Brugge sterven.

Hij kwam in Brugge sterven tussen draken en droom.
Tussen draken en droom kwam hij in Brugge sterven.

Hij zat op een middeleeuwse dorpel toen de dood hem nam.
Toen de dood hem nam zat hij op een middeleeuwse dorpel.

Ik zag hem toen hij naast mij zat zacht als een meisje.
Zacht als een meisje zag ik hem toen hij naast me zat.

Het was tijdens een redactieraad van het tijdschrift *Restant*.
Zijn blik stond op oneindig gericht. Op het eeuwige gedicht.

Hij kroop in een kristallen stolp. Hij keek van de wereld weg,
bond de sandalen aan en wandelde heen over haag en heg.

Hij stapte in een *schreeuwlandschap*, met de doodsbloem
in hem ontloken plukte hij postuum eer en roem. Zijn doem.

MISCELLANEA

Winter in Brugge

Lang al blikken bezadigde burgers
aan deuren en dorpels in Brugge,
lang al lippen zij de kraagjes schuim
van hun geschiedenis, oud geworden
als hun gebouwen. Hun zielen
verkalkt als kantige kantelen.

Tot verloren brood verkorsten zij
in de koude kleren van het verleden,
kortademig ademend in het tochtgat
van het Zwin. Hun harten verweekt
in het slik van een dichtslibbende zee.

Alles aan Brugge is Brugge, de reien
waar zwanen hun zwarte water slurpen,
de bruggen die met bultige ruggen
de oude straten oversteken. Elke brug
een brug te ver, net geen brug genoeg
voor virtuele middeleeuwen:

ridders op schimmen van schimmels,
in uitgerafelde mantels en *total loss*
verpakken freules hun verwelkte bloes.
Maliënkolders hangen hun schakels
te roesten om knoestige schouders.

Op het rumoer na van lijzige limousines,
bussen van de Lijn, bellen van fietsers
en baksteenrode schouwburgdaken
is de stad een dichtgespijkerde kast.
Herkauwen zijn bewoners met z'n allen
de kruimels die van Perm tot Parma
talrijk van de tafelen vallen.

In Brugge wintert het al eeuwen.
Al eeuwen wintert het in Brugge.

Brugge, Albi

Albi en Brugge, beide zijn door de Unesco erkend.
Stad in het zuiden met zijn bakstenen kathedraal,
zegeteken van genocide na het lijdensverhaal
van de bloedige Albigenzerkruistocht alomtrent.

Brugge en Albi, beide zijn door de Unesco erkend.
Stad in het noorden met zijn bakstenen kathedraal
Salvator, van alle kathedralen de zegepraal
tot wie de rijke en de arme zich heeft gewend.

Laat in het hoge noorden en het diepe zuiden
alom in hun brons de galmende klokken luiden.
Laat in het warme zuiden en het koude noorden
de landerijen weerklinken in hun akkoorden.

Albi en Brugge zijn beide door de Unesco erkend.
Noordelijke en zuidelijke stad van kathedralen
en romaneske, niet na te vertellen verhalen.
Laat uw klokken zomer galmen in alle talen.

De derby. Een jeugdherinnering aan Cercle

Net geen twaalf en kei nog onbewust,
slapende cijfers van een priemgetal
en dromend van wolken onbestemd.
In een leeftijd die geen lichaam kent.

Grote Vakantie. Zomer in Sint-Michiels.
Een vader leende mij aan vreemdelingen,
een soort oom, een tante soortement.
Gemeentesecretaris. Burgers onbekend

maar Cerclefans. Simone, de dochter
in haar frivole jurk trok het knaapje
van de Boterstad naar de Cercle mee.
Het stadion stond als hemel boven hem.

Hij zag met verwondering Aristoteliaans
hoe vierenveertig voeten elkaar bevochten,
tussen doelen rechthoekig in de lucht
met één schot de overwinning zochten.

Spelers als paarden die briesen en blazen
rennen door elkaar en schoppen de bal.
Het jongetje kijkt en blijft zich verbazen.
Het scorebord kookt van getal naar getal.

Een fluit float het einde. Ze keerden terug.
Simone in het kleed van haar voetballeed,
het broekventje kort gebroekt, bezweet.
De 0-5 als een sisyphussteen op de rug.

Het kind wist niets van omkoopschandalen,
verhalen die zich meerdere malen herhalen.
En dat de Cercle tot de *middenmoot* behoort
was Chinees voor hem. Nooit van gehoord.

Club Brugge

Refaelov geldt al langer als één van de absolute smaakmakers in de Israëlische competitie. Hij speelde nooit voor een andere club dan Maccabi Haifa, waar hij in het eerste elftal debuteerde op zijn 18de. Afgelopen seizoen werd de middenvelder verkozen tot Speler van het Jaar in Israël. Ook bij de nationale ploeg groeide hij intussen uit tot een vaste waarde. Club Brugge volgde Refaelov al een tijdje en haalt hem nu uit Israël weg vóór de neus van Twente en Celtic Glasgow.

Geef toe, Lior Refaelof is een gedroomde middenvelder.
Hij is de Speler van het Jaar, blaast in Israël warm en koud.
Gelijk met Jezus is hij de Speler van het Jaar. Voet van goud.

Club heeft het geweten. Club heeft hem betaald.
Lior Refaelof is verzilverd. Zie hem rennen
midden op het veld. Er wordt niet eens gefloten
als een Palestijn van de grasmat wordt geknald.

Hij, die de wedstrijdsmaak van Israël bepaalt,
hij, die door Maccabi Haifa aan de borst gedrukt
de bal altoos aan de voet bezit. Twente weent
en Celtic Glasgow is in diepe rouw nu Club
hem heeft geclaimd. Vraag niet of hij een Bahà' i is
(klik onbeschaamd naar *Google*, dichtervriend!)

en zo hij een Bahà' i is onbetaalbaar wordt.
Ach, wie zal het zeggen nu hij de zegen kreeg
van het Clubbestuur. Hij oogt gewoon maar duur.

Klaagzang van een Clubsupporter

Verdriet loopt rond in voetbalschoenen,
vlaggen hangen weer een jaar halfstok.
Blauw verdwijnt. Zwart wordt rouwrand.

Stadionstilte, ontvolkte wolken. Wind
die griezelig door de grasmatten graait.
Het wintert in volle zomer, supporterstranen
vloeien hun delta's in reien en door ramen.

We winnen niet, triomfen bergen we
in hokken voorgoed op. Wimpels worden
in hun hoezen opgebaard, op maandag
zwijgen we. Maanlandschap. Antarctica.

En we drinken ons verdomme dood,
betalen ons kreupel. Kleedkamers
worden rouwkamers. Begraafplaats
van illusies in het glas van tribunes.

Nagel de snelle Maserati's aan de bomen,
speel muziekjes in de plaats van voetbal.
Zet die dure vogels op een levenslang dieet
van sparappels en gepofte kastanjes.

Laat hen het gras van de grachten harken.

Cinema Lumière

*Hommage aan de veruit beste Belgische cinema,
Cinema Lumière in hartje Brugge*

De dood in close-up. Skelet van trillend licht.
In een lange long shot naar het graf met
het bewegen van de populieren, de natte wind.
Alle straten beregend. Alle straten uitgerend.

La sortie des usines Lumière, de eerste tak
breekt onder zijn gewicht. Geen autopsie,
geen lijkschouwing kan de beelden breken.
We blijven stom bij het gestotter van de stilte,
bij de zoldering en het laat zondagavondlicht.

Blinde vlek wordt landschap, breekt de wet
en grijpt ons netvlies vast. Magie stort zich
met zijn brede vleugels op het blikveld neer.

Alleen geluid ontbreekt. Stomme film zegt men.
Ik zie Chaplin stappen in de Sint-Jacobsstraat,
de voeten breed uiteen in reuzenschoenen.
Een boeket bloemen voor een glimlach, gezicht
van een kleine wassen pop. Tegen betaling.

In elke zetel zit een hoofd te kijken, Lumière
wist dit hoofd te doen pivoteren op zijn as.
Vleermuisduisternis in stralenbundels,
geluid en lengtegraad. Diepgang soms.

Straaljagers boven Brugge

BRUGGE - Twee F16-straaljagers van het Belgisch leger die bij een achtervolging van een Brits vliegtuig de geluidsmuur doorboorden, berokkenden dinsdagnamiddag schade aan het vals plafond van de winkel Kwantum in het winkelcentrum B-Park.

Het zijn geen muggen. Het zijn geen vliegen en toch vliegen zij. Ze gekken door de lucht als gieren. Ze wentelen door het zwerk. Ze werken zich door muren en plafonds. Winkelcentrum B-Park is hun doel, alom wordt botgevierd met stalen straalstreep. Keelgeluiden gaan hun geluidsmuur ver te buiten.

Gekalkte wanden worden landschap, langs kanten allerhande dwarrelen zij het stof ten gronde. Ze glijden als een schuifmeetlat tussen horizont en stad. Ze bijten als boze kraakbeenvissen. Ze vermalen zonder meer metalen en civiele hindernissen.

Ja, *Kwantum* had zijn deuren open. Godzijdank, er waren weinig voeten op de vloer. En elke klant had zich handig achter winkelwaar verschanst. Gevaar kwam pas toen de Brugse Brandweer begon te blussen.

Gelukkig bluste ze de knal met zand en droog water.

Brugs Whiskyhuis⁴

*Voor Madame Monique de la Vergne,
le Verdier (France)*

Zomaar in de geschiedenis stappen kan enkel Brugge,
in het whiskyhuis kan het bovendien bij Luc Schoonjans
en Lieve Delbecque. Ik bel mij binnen voor Tullamore,
een Irish Whiskey waarvan de Languedoc dronken wordt

Het was op een avond in de vallei van het dorp le Verdier,
het was op een avond. Een dame van adel wachtte ons op,
schonk in haar huis "Tullamore" een whiskey van die naam.
Wind stond in de tuin. In de weidse wijngaarden en weiden.

Ook Agir wachtte ons op, haar Arabische volbloed en lieveling.
Een witte hengst op hoge poten. Hij stampte zijn woede
uit het wilde gras, hij zweepte onweerlegbaar met de staart
zwermen insecten dood. Weefsel van ongedierte.

Wat wij dronken was meer dan drank, was vriendschap
die een lichaam kreeg en ogen die de wolken raakten.
Aan rijkversierde borders stonden veldbloemen op,
trots als ze waren in het nachtelijk rijk van krekels.

⁴ De Engelsen spreken van 'whisky' en de Ieren van 'whiskey'.

Ode aan het Europacollege

In een kantelend parallellogram van sterren
zijn grenzen onbestaande, is het bestaande grenzeloos.
Aan galactische wegen zitten grenzen allerminst vast,
een stap in de lucht, een wolk in een papieren zak
zoals Montgolfier aan de geest ontheven: onze aarde
een lappendeken, een kleurenpalet. Magie is meester.
Lichamelijke extase. Kinderen tollend achter vlinders aan.

Wij die de nachtelijke hemel op zicht kunnen lezen,
leven in de greep dezer dromen. Zoals zandkastelen
gezamenlijk met die dromen drijven als syndromen.
Laat alle zonnen branden boven de bovenste balk
van de hemel. Overschrijd en overschrei het weefsel
van dit continent.

Maak scharnierende stellages op het oppervlak
zodat stilstand onmogelijk wordt. Polijst de grenzen
tot ze tot nadere orde vastelanden worden.
Zwaartekracht is nodig, nevels van onwetendheid
moeten saamgeperst en galactische systemen,
gecomprimeerd tot één individuele ster: Europa.

Ja, zoals George III aan Lalande zei: het is beter
geld te besteden aan telescopen dan aan het doden
van mensen. Hoed af voor deze vorst, nietwaar!

Waldo's klaagzang

Herinnering aan Ward Ruyslinck

Zeg me: in welke bossen moet het waaien,
hoeveel vlakte is er nodig voor de strijd
van man op man. Ik zie verminkte doden,
ik zie verkoolde huizen en het vee
dat aan zijn ketting rammelt
als de kettingen van tanks.

In welke kamer moeten kaarsen branden,
op welke spiegel moeten adems slaan.
Van Vera en van marmer is verdriet
dat in het heldere linnen ligt.

Welke God moeten wij aanbidden,
die van de woestijn of die van de stad?
Verwijder me, want wie zijn lippen zwijgt
is medeplichtig aan de stilte in de stallen,
aan de rookkolommen op de akkers.

Lappersfort Poets Society

Wat zeg je, 3,5 ha kappen?
Wie kappen?
Wat kappen?
Waarom kappen?

Dat ze beginnen, die heren,
met zichzelf te kappen.
Verdomd, er zijn kappers genoeg
om ze te kappen. Dat ze hun luizen
kuisen, dat ze zich laten wassen,
friseren, golfkrullen, het kan
ons niet schelen. Maar

bossen kappen. Wat zeg je,
3,5 ha bos kappen. Je moet
durven, de zee kap je toch ook niet.
De golven, wie kapt ze?
De schuimkrullen
wie durft het aan?

Wat zeg je, 3,5 ha kappen?
Hebben ze geen gekapt genoeg?
Dat ze zichzelf kappen, kappers
kunnen ze vinden om elke hoek.
Maar laat mijn bos met rust,
mijn bos verlangt rust, het is
een rustig bos. Laat het met rust
zoals ik rust verlang. Lang al
naar bosrust verlang.

roestige heren zijn het, zeg het,
roestige heren zeggen we,
die onze bossen kappen
om er onzin te poten, onzin
te planten: beton, beton, beton
en nog eens beton. Van beton
zijn die heren, hersenen van beton
hebben die heren. Betonnen heren
zijn het. Ze hebben een gat van beton
en een pik van beton en een maag
van beton. Van breed beton zijn ze.
Kortom , Heren van Beton.

Maar wij zijn Heren van het Bos.

Bosgedicht

Bossen hebben een bovenkant, boven bossen
kun je in bovenaardse steden wonen zonder
dat de stad je pijn doet, zonder de wonden
van de wereld. In de glimlach van het plantengroen
en aan de schaduw zonder weerga is elk weerwerk
een akte van geloof, nagenoeg genade.

Maar net onder die bovenkant, binnen bossen
is het bladerdak de adem waarop de afstand
van kabouterstappen traag wordt afgelegd,
de voeten meten in het mos de maat van reuk
en aarde, de stappen zijn hun stap in goud waard.
Laarzen zijn er te veel aan, leegte en laagte
zijn leerzaam voor wie hongert naar hoogte.

Ook bossen hebben een onderkant, varens
slorpen alle gevaren op, laten hinden en konijnen
uit hun greppels en hun hindernissen komen,
hun springen is een bidden in het wild, het schot
dat hen velt is het zoveelste teken van begrip
aan onbegrip. Dat hun begrip onbegrepen is.

BALLADEN

Ballade van Anthonis de Roovere (1430-1482)
Eerste stadsdichter van Brugge. Pastiche

Ik ken u niet, kan geen gezichten op u plakken.
Ik weet dat u een geboren Bruggeling bent.
Dat u zeventien was toen u een wedstrijd won,
een wedstrijd in het dichten en dat men u
sindsdien Prins der Rederijkers noemde.
Jong en veelbelovend, een alom geroemde.

Ik ken u niet, kan geen gezichten op u plakken.
Ik weet dat u een geboren Bruggeling bent.
Dat u een glansrijke loopbaan hebt beschreven,
carrière om u tegen te zeggen in uw korte leven.
U was dichter, u was dramaturg en speelde
de hoofdrol in uw eigen stukken. Wat een weelde!

Ik ken u niet, kan geen gezichten op u plakken.
Ik weet dat u een geboren Bruggeling bent.
Dat u Brugge sierde met vele festiviteiten,
dat men u rijkelijk betaalde voor deze feiten.
Tot aan uw dood ontving u geld, een wedde
waarmee u uw bestaan joyeus kon redden.

Ik ken u niet, kan geen gezichten op u plakken.
Ik weet dat u een geboren Bruggeling bent.
U was een rederijker, schreef refrein en rondeel
en gaf daarin de hielenlikker lik op stuk, zijn deel.
In een rijke stad als Brugge waren die met veel.
Wie niet vleien kan, kent de wereld niet geheel.

Ik ken u niet, kan geen gezichten op u plakken.
Ik weet dat u een geboren Bruggeling bent.
Metselaar van beroep, stadsdichter van Brugge.
Door Karel de Stoute kreeg u een eregeld,
een pensioen zeg maar om van te dromen.
U moest alleen in Brugge blijven wonen.

Ik ken u niet, kan geen gezichten op u plakken.
Ik weet dat u een geboren Bruggeling bent.
Uw meesterstuk, *Lof van het Heilig Sacrament*,
maakte u tot buiten Brugge en alom bekend.
Zelfs de bisschop die zich aan jongetjes vergreep
mocht uw spotzucht delen. Elkeen begreep.

Pantken en Pampoeseken, Vander mollenfeeste
maakten u beroemd en literair bekend.
Op het feest der mollen werd u door de dood
toen u tweeënvijftig was genadig uitgenood.
In refrainen wrang en hekelende rondelen
mocht de underdog uw mededogen delen.

Ik ken u niet, kan geen gezichten op u plakken.
Ik weet dat u een geboren Bruggeling bent.
De brand in de Poortersloge heeft uw portret
gewist, er werd geen beeltenis van u gered.
Zelfs uw autografen die ons zo bekoren
gingen onherroepelijk voor ons verloren.

Anthonis de Roovere kende Frans noch Latijn.
Maar men hoeft geen geleerd poëet te zijn
of de Prijs der Nederlandse Letteren te veroveren
om groot te wezen en eeuwig als De Roovere.
Dat u een geboren Bruggeling bent volstaat,
onvergetelijk dichter in de hoogste graad.

Ballade van de Rode Kathedraal

10 jaar Concertgebouw Brugge

Honderdduizend (*) terracottategels, rode tegels
repetitief uitgezet, in vormen velerlei gebed
en landplaats voor lokale vogels van welk
gevederte en origine ook, zelfs nagebootste
in het zondags pak van Brugse burgers
of de afgeweken vorm ervan: anarchisten
die in hun duur bevochten appartement
hoog boven in de Lapperfortbosbomen
komen wonen, Brugse burgers doodgewone,
in burgerkieren en in soutane, gelovigen
en sceptici, boekhouders, boekhandelaren,
heren zonder en heren met gebaren, gevaren
eenmaal op de reien of de reien nooit gezien.

Honderdduizend terracottategels, rode tegels
repetitief uitgezet, in vormen velerhande
en landplaats voor welke vogel ook, mus
en meeuw, kleine roodborst, zwenkend
en blauwzwart de zwaluw luidop levend
in deze kleine middeleeuwse stad. Ook dat.
En dan, de jaarlijks uitgebarsten kermis,
gezwier, vertier, getier, getierelier en hier
in de kern ervan de honderdduizend stenen
die hun rood uitschreeuwen over de stad,
in communie met de middeleeuwse daken
die tussen land en lucht de hemel raken.

Honderdduizend rode terracottategels, tegels
repetitief uitgezet, in vormen velerlei verspreid
zodat 't Zand opglanst in het ochtendlicht,
en zie ze komen al wie van hemel dromen,
hemelen van muziek en dans, van taal
en woord en hemelhoog saamhorigheid
in de lantaarntoren uitgespreid, ruimte
voor de kunst maar net zo voor het oog
dat pal boven de stad verijlt en zweeft
op haast vijfduizend gestaalde veren, wat
droom en werkelijkheid tot een verweeft.

Honderdduizend terracottategels, rode tegels
die hun klank vertolken in barok en romantiek,
in jazz zo nodig maar alvast in renaissance.
Claire Chevalier laat haar Erard onaards
verklinken, hier slaat maar buitenmaats
Van Immerseel de maat en meer dan hemels
is de ziel die op de beelden van de zee beweegt
en hoor hoe Sandrine Piau de klanken dwingt
terwijl ze hart en ziel uit haar lichaam zingt.
En hoe Marjan De Haer de harpsnaar streelt:
Johann Dussek, Louis Spohr, Franz Liszt,
geheim door omfloerste klanken uitgewist.

Honderdduizend terracottategels, rood uitgelijnd
tegen de Brugse hemel, een plein van steen
en vrede, van beton en primitief verleden.
Zij die dit slapend dorp tot leven wecten
zijn denkers, zijn gedreven architecten.
Zij duiken in de stroming van de tijd
en bouwen een fragmentje eeuwigheid.
Met honderdduizend stuks betegeld
heeft terracotta rood zijn stad bezegeld.
Ook dit Concertgebouw wordt eenmaal
in alle praal een middeleeuwse kathedraal.

(* die "honderdduizend terracottategels" zijn uiteraard een "dichterlijke overdrijving". In werkelijkheid zijn het er 68.000, zegt Wikipedia.)

Ballade van het Lappersfortbos

Stoer naast frêle. Op hoge benen, met rappe hand.
Zie ze bouwen hun vogelnesten, naast nestvogels
van allerlei gevederte. Ze fluiten uit vogelkelen,
zingen met de glottisslag en vloeken bij het vlechten,
vloeken in hun eigen en in vreemde talen. Hun gebed.
En sip kijkt Brugges burger toe, zo met een air
van 'bomen zijn om te kappen'. Commerce is primair.

Stoer naast frêle. Op hoge benen, met rappe hand.
Ze bouwen. Nestvogel naast nestvogel, bewoners
van het hoogste goed. Windstreken sturen hen,
zonsondergangen gaan ze tegemoet. En te keer
gaat Brugges burger, 'anarchist' in de mond,
boulimie van beledigingen, geraas en ruis.
Synoniemen vuig en van alle markten thuis.

Stoer naast frêle. Op hoge benen, met rappe hand.
Zie ze bouwen, als vogels bouwen aan hun nesten
waarin ze zomaar wonen als op begane grond.
Ze eten met volle mond uit opgetrokken manden,
monniken in jeans, monniken van de Athosberg.
O heilige berg! O heilige boom! Takken nemen
de gestalte aan van dromen. Blazen bloesems.

Stoer naast frêle. Op hoge benen, met rappe hand.
Zie ze bouwen, de hoogste sfeer bewonen en hoe ze
klimmen met de prijs van het vastgoed de hoogte in,
wie wankelt wordt vervangen en wandelt verder,
klimt in het gebaar van het voorgaande, kijkt uit
en hoort de jeremiaden van de burgers, hoe Brugge
en de rand in klei verzinken en in klaaggezing.

Stoer naast frêle. Op hoge benen, met rappe hand.
Volharding is de tak die buigt maar net niet breekt,
is de stroom die stenen sleept tot aan de monding
van de zee. Mondigen en moedigen, zuurstofstemmen
dalen en stijgen langs de stammen. Bomen worden
met honderden gered. Zonsondergang krijgt stem.
De redders griffelen hun eerbetoon in elke schors.

Ballade van de Madonna met Kind

Die het gebed verleerde, bidt bij dit marmeren Mariabeeld,
baadt zijn blik in de plooien van haar weelderig kleet.
Dit zijn gewijde ogenblikken, een geschenk van goud,
van wierook en van mirre in dit geheiligd zuilenwoud.
Geen wagen en geen koets, geen reisgezel hoe fijn
die ons verstoren komt want ongehinderd hier te zijn
in deze dekanale kerk. Zij toont haar kind dat opspringt
in de vouwen van haar kleet, zijn koude marmer warmt
aan haar warme schoot in het verdronken avondrood.

Die het gebed verleerde, bidt bij dit marmeren Mariabeeld.
Het zijn de heuvels aan de oever van de Tiber: Aventijn,
Capitolijn, Caelius, Esquilijn, de Quirinaal en Palatijn
die in Brugge hun stempels drukken in renaissancestijl.
Het is het magisch marmer van Carrara, de beitel en de vijl
van een genie dat ons bekoort hoezeer ook dit verhaal
bestemd leek voor het nobel bloed in Siena's kathedraal.
De Moscheroni's, Giovanni en Alessandro, lakenhandelaars
van deze rijke stad verwierven het voor duizenden florijnen,
de *fiorini d'oro* van ondernemende en verfijnde Florentijnen.

Die het gebed verleerde, bidt bij dit marmeren Mariabeeld
We volgen Michelangelo en zijn geharde handen in hun eelt,
we zien hoe droefheid werd gebeiteld op haar lief gezicht
terwijl het kind zich losmaakt uit het kleet, zich richt
in de richting van agressie en geweld dat wereld heet.
Napoleon kwam het stelen, de nazi Goering nam het mee
in een matras, jawel, maar als bij wonder kwam het weer
als indertijd van Lucca tot in Brugge per karveel.
Later werd het aan de stad geschonken, geschenk
van schoonheid plechtig en geschiedenis doordrenkt.

Die het gebed verleerde, bidt bij dit marmeren Mariabeeld,
verwondert zich over het lijnenspel organisch opgedeeld
van hoofd tot voet, over de ronding van haar borsten,
over de hartslag onder hoge plooienva1 en armen
die blank uit de mantilla naar het lichaam nijgen,
over de neergeslagen blik, het geheimzinnig zwijgen
en de melancholie van de gesloten mond,
over het amberen neusbeen dat smal en vertikaal
een lijn snijdt in het gezicht en in zijn rust verrast,
over het kind dat aan de linkerhand houvast vindt.

Die het gebed verleerde, zal bidden bij de weelde
van beide geciseleerde in elkaar versmolten beelden.

Ballade van de Vlaamse Primitieven

Brugge, wat bent u rijk. Dirk Bouts, Jan van Eyck, Gerard David, Hugo van der Goes, van der Weyden en Hans Memling zijn namen om luidop te belijden. Maar meer dan naam schilders van geniale origine. Noordelijke Renaissance uit de Lage Landen, noem het Primitieven, laat het bij de Laotgotiek beginnen.

O wat bent u rijk binnen uw wallen. Bourgondisch randgebied, aan uw grenzen werkten beide broers, Hubert en Jan van Eyck geboren in Maaseik. Gerard David dalende uit Oudewater, hij begon hier zijn carrière zoals Petrus Christus uit Baarle in Brabant. In de periferie van 't Zand heeft hij zijn ezel geplant.

O wat bent u rijk binnen uw wallen. Zwanen heffen hun halzen bij het zien van zoveel beeldend schoon, als penselen drijven ze op wateren van weelderige en verfijnde lijn, contrasteren het rijke kleurenspeel. Ook zij bekoren door hun lichtgevende verschijning en hun amberen halzen een en al verfijning.

O wat bent u rijk binnen uw wallen. Werkzaam hier is Jan van Eyck met zijn glaceertechniek, hoe hij schier doorzichtig laagjes olieverf op gladde gessolagen legt. Waar wit weerkaatst ontstaan mirakels, een mengsel van nuances nachtelijk en flatterend zoals fluweel. Trage droogtijd van de olie is van het linnen deel.

O Brugge, wat bent u rijk binnen uw wallen. Diep in manuscripten ligt uw liefde voor miniatuur en beeld. Stoffeerdere van figuren tevens en tweedimensioneel zijn zij de vertellers van verhalen, religieus, profaan. Diptieken, triptieken, polyptieken vol rijp geluk zoals van Van der Goes het Florentijnse altaarstuk.

O Brugge, wat bent u rijk binnen uw wallen. De monden van Botticelli, Ghirlandaio en zijn Italiaanse tijdgenoten vallen bij het zien van die Vlaamse weelde wijdoopen. Het strekte tot Venetië en het werd aanbeden, beelden die doen denken aan Bellini, aan de Napolitaanse school. Aan de invloed van Van Eyck in koninklijke collecties.

O Brugge, wat bent u rijk binnen uw wallen. Dominant als diamant was de schildertrant van dit Oude Nederland, Tot in Oostenrijk, Polen en Bohemen reikt de weerklank, hoewel het meest in Spanje. In Miraflores nabij Burgos sierde Van der Weyden een grafkapel in opdracht van de Castiliaanse koning. *Hispanoflamenco* zeggen wij.

O Brugge, wat bent u rijk binnen uw wallen. In het Prado en het El Escorial bewonderen wij de Brugse meesters, wij horen hun namen nog alom weergalmen, wij zien honderdvoudig hun talenten prijzen onder de hete zon. De tijd van tempera en van geduld is nu voorgoed voorbij. Beaufort 04 en zijn stompzinnige installaties ergeren mij.

De Praalstoet van de Gouden Boom

Ballade van Margareta van York

Zij was tweeëntwintig toen zij het Kanaal overstak,
Margaretha van York, mooi en verstandig, strak
in een kleed dat door Memling geschilderd leek
met sieraad en zijde, te jong voor het vele leed
dat op de drempel van haar leven nederstreek
toen zij na negen eenzame jaren weduwe werd.
Alle leven, zelfs dat van vorstinnen, is beperkt.

Zij was tweeëntwintig toen zij landde in Sluis.
Vlaanderen bood haar een toevlucht en een huis
maar geen man naar haar hart, een vechtersbaas.
Het was zonsondergang toen ze in de haven kwam,
een prachtig schouwspel dat haar de adem benam.
Haar vloot werd verwelkomd door vele schepen
van allerlei grootte, oorlogsuitrusting inbegrepen.

Maar Karel de Stoute was er niet, in de kom
van de Hollandse haven ontbrak de bruidegom.
Het vuurwerk was indrukwekkend, de liefde niet.
Hier zal ze haar schoonmoeder ontmoeten
Isabella van Portugal, die het hof regeert,
onderdanen beheerst en dagelijks dirigeert.
Wie weet hoe haar hart zich hierbij bezeert?

Die nacht bracht ze in Damme door, vroeg gewekt
stond zij voor de spiegel met haar hals gerekt
haar gouden haar te kammen, van het Zwin tot hier
verdrongen in herinneringen. Met vertier en plezier
zag zij hoe haar bruidegom traag de trouwring gleed
over de vinger, een edelstenen ring uit goud gesmeed.
Zij was tweeëntwintig toen haar taille in het kleed

van allerkostbaarst kant, zijde en tule gleed.
Weerspiegeld in het water hoorde zij het luiden
van de Damse klokken, rook zij de geuren buiten
van de grassen en bekeek de rietkraag in de beken.
Zij zag hoe blauwe reigers die statig naar haar keken
met gerekte nek geduldig naar hun prooien loerden.
Hoe lang gehalsde ooievaars hun jongen voerden.

Zij was tweeëntwintig toen gezeten op een gouden laken
zij op haar versierde draagstoel de Kruispoort had verlaten.
De toortsen aan de gevels bliksemde hun helder licht
op kroon en kleed, het goud en wit om haar verfijnd gezicht.
Wie van op de Burg zag hoe ze uit de Langestraat kwam
had geen oog genoeg: haar lichaam was een tere vlam
en haar hart sloeg in den vreemde een harde hartslag.
Toch toverde zij op haar gezicht een tedere glimlach.

Zij was tweeëntwintig toen de priesters van Sint-Donaas
haar welkom heetten. Kijkers vele zochten hun soelaas
in het zich vergapen aan de praalboog en hoe onverdeeld
de geklauwde Vlaamse leeuw Englands luipaard streelt.
Laten we nu hopen, zo meende menigeen, dat de banden
tussen Engeland en Bourgondië vallen in de goede handen.
Brugge kan er enkel wel bij varen, in rijkdom belanden.

Zij was tweeëntwintig toen de Bruggelingen de Wapenpas
van de Gouden Boom organiseerden, een groots toernooi
waarin versierde ruiters elkaar bestreden in grote tooi,
dit gebeurde op de markt en duurde vele dagen.
Maar Margareta, vredelievend en naar vrede vragend,
keek ernaar met tegenzin en stak de handen in de lucht.
Zij eiste het einde van strijdgewoel en krijgsgerucht.

Tweeëntwintig was zij toen zij aanzat op het trouwbanket
in het Prinsenhof. Tien vleessoorten werden voorgezet
en vijf visgerechten schoven over tafel. Een gepluimd beest
met de omvang van een zwaan kwam gebraden op het feest.
Het werd in de schaduwhoeken van de zaal verslonden
door honderden luidruchtig knabbelende monden.
Wat de invités niet lustten verdween onder tafel heel even,
wat op tafel bleef staan werd aan de armen gegeven.

Nergens in Vlaanderen (zo deden vele verhalen de ronde)
werd zo goed gegeten als in Brugge door armen en honden.

Ballade van Maria van Bourgondië

Uw vader stierf op het slagveld⁵ van Nancy, hooghartige man.
U liet hij een ergerlijke erfenis na: de erfzonde van hoogmoed
en tweedracht, van oorlog en twist. Uw vader, Karel de Stoute
die van hot naar her zwierf door Europa's velden en wouden.

Uw vader stierf op het slagveld van Nancy, een verbeterde man.
U liet hij een ergerlijke erfenis na: de erfzonde van hoogmoed
en tweedracht, van oorlog en twist. Karel de Stoute, bekend
om de tweespalt, wonend in Brugge en dan weer in Gent.

Uw vader stierf op het slagveld van Nancy, vierenvestig jaar.
Op uw schouders woog de trots van zijn Bourgondisch gebaar.
Van het prinsbisdom Luik tot Gelre lokte hij weerstanden uit,
geribelleerd werd er en weerstand geboden van de weeromstuit.

Uw vader stierf op het slagveld van Nancy, het was gewis
geen lichte last die hij achterliet, vooral een trieste erfenis.
U was twintig toen hij stierf. Toen u trouwde met Maximiliaan,
Dürer heeft hem gekonterfeit als bescheiden man en voornaam.

Uw vader stierf op het slagveld van Nancy, hopeloos gevecht.
Tussen het Sauruptbos en de beek van Jarville liep het slecht,
hellebaard, kruisboog en piek, bombardes en serpentijnen
verhielpen weinig of niets. Hij stierf weerloos met de zijnen.

Uw vader stierf op het slagveld van Nancy. Een Lotharingse loot,
de edelman Claude de Beuzemont heeft er uw vader gedood.
Pas later, verstijfd en vervroren, heeft men zijn lijk gevonden.
Het was door wolven in stukken verscheurd, bijna verslonden.

Uw vader stierf op het slagveld van Nancy, hij ligt als gisant
voor eeuwig naast u, landsvrouwe van geheel Nederland.
U stierf onder uw vallend paard, zo luidt van oudsher de sage.
Wie kan de ultieme geheimen van de geschiedenis bevragen?

⁵ De pacifist in mij weigert te spreken van een 'slagveld'.

Ballade van de Pleuranten

*Tentoonstelling Sint-Janshospitaal Brugge
zomer 2012*

Zelfs het verdriet wordt ontheemd: Bourgondië dat ons Claus Sluter en Jean de Marville ontnemt, beiden bezig en beitelend in albast, in marmer, in Franse steen. In hun bijna geel lopen de pleuranten om het graf van hun vorst, bewandelen zij hun verdriet en kapselen zich in in hun versteende tranen. Hun gebaren verzacht door die tranen en door gebalsemde droefenis.

Zelfs het verdriet wordt ons ontheemd. Ze reizen in den vreemde naar het graf van Filips de Stoute en de tombe van Jan zonder Vrees om treurtekens te schetsen, wegen van droefheid uit te tekenen. Zij die hun ateliers met monniken bevolken, anoniemen met wild gewelfde kovels overdekt en door droefenis geweldig overwelfd. De handen geketend in elkaar gekneld.

Zelfs het verdriet is ons ontheemd. Eén bergt in de mantelplooi van zijn treurnis de tooi, legt tussen zijn lippen een bijna sprakeloos gebed. Eén houdt het hoofd schuin om zijn tranen te dwingen, hij wil vanuit zijn mondplooi zingen maar er komen slechts krassende geluiden uit. Hij wil nachtegaal zijn en kreunt als een kraai, zijn hart keert zich om tussen zijn ribben.

Zelfs verdriet wordt ons ontheemd. Sla het boek maar open, gebaar dat je leest terwijl je verweesd met je ogen ergens in *nowhere* belandt, lippen die teksten lezen uit hun verband en wal noch kant raken de woorden letterlijk in hun letters verloren. Verdriet dat versteent in de gotische mantelvouwen, dat raakpunten en lichaamsdelen en gedeeltelijk de vele tranen bevat met niemand te delen.

Zelfs het verdriet wordt ons ontheemd. Eeuwen en eeuwen daarna restaureren en restaureren wij, maken wij de sprong naar de oorsprong, nieuw is wat nieuw was toen het voor het eerst begon. Terwijl het in Syrië kogels regent, terwijl potentaten onder hun kapsels van macht mensen doen beven, terwijl atoomcentrales in landschappen uitgezaaid de teloorgang van onze soort hebben uitgetekend.

Zelfs het verdriet wordt ons ontheemd. Verre gebeurtenissen zijn ons vreemd, het exotische en het extatische. Wij berusten in onze rust en weten niet hoe de dood zijn netten spant. Het ingewikkelde lijnenspel, de dakspant van dit Sint-Janshospitaal, het oude verhaal in baksteen vertaald, in marmer en in albast. En het bestaan als een onophoudelijke last.

Ballade van de Tand des Tijds

'In het relatief kleine Brugge vonden we maar liefst 41 kerkornamentenmakers terug. (...) Brugge genoot internationale faam op het vlak van kerkelijk borduurwerk en er waren dan ook een heel aantal ateliers tezelfdertijd actief in dit toch wel gespecialiseerde marktsegment.' Annemie Van Dyck, Kerkelijk Textiel in Vlaanderen en Brussel.

Zie hem in zijn rijkversierde priesterkleed,
de missaalomslag in de hand, de rochet
ruimvallend tot aan de knieën reikend,
gewijd witlinnen of katoenen kledingstuk
en brede mouwen met kantversierde randen.
Psalmen worden hier gepreveld, celebranten
lispelen met geloken ogen een sacraal gebed.

Zie hem in zijn rijkversierde priesterkleed,
hij heft de palla en de kelk hoog ten hemel
voor en na de consecratie, bewondert
het liturgische symbool ervan. Bekijkt
hoe de pateen in het kaarslicht bliksemt
en hoe de bursa met het corporale talige
signalen uitzendt naar het kelkvelum.

Zie hem in zijn rijkversierde priesterkleed,
het kan de kovel zijn, het cisterciënzersiersel
en de stilte die de kruisgang rijk omkranst,
of het processiebaldakijn dat de hemel wil
boven het Allerheiligste, het processievaandel
dat de wind zoekt om te wapperen ten hemel.
Zo draagt het schoudervelum de lichtste last.

Zie hem in zijn rijkversierde priesterkleed.
Toog gesloten door zijn drieëndertig knopen,
tuniek gekleurd in de liturgie van elke dag,
fluweel en franjes, een passement van
al dan niet gesneden lussen met daartussen
damast en zilverlaken, het met naald en draad
getekende borduurwerk met de kettingsteek.

Zie hem in zijn rijkversierde priesterkleed
of in koor en kruisgang wandelend met kovel
en wijd flapperende kap op de gebogen rug.
In feestelijke tijden wordt de dalmatiek
in de liturgische kleur van de dag gedragen
om de altaren door statige diakens. Kazuifel
en kazuifelkolom van zuiver goudborduursel.

Zie hem in zijn rijkversierde priesterkleed.
Alben, amict, antependium en aurifrisia
zijn woorden om te smelten op de tong,
de semantiek van God en het Mysterie
plukkensklaar in het landschap van de geest
en op de mond met honingsmaak te smaken.
Hostie die de priester proeft op de corporale.

Zie hem in zijn rijkversierde priesterkleed.
Het was de tijd van de moiré, voorbije tijd
waarbij het licht in alle richtingen weerkaatst
voorgoed zijn gloed verloren, voorgoed voorbij.
Middeleeuwen tot midden zeventig, de klok
waarvan de slinger zomaar overslaat. Tijd
van thans als onomkeerbaar tijd van toen.

Ballade van de zieke beuk⁶

Welke hand heeft hem geplant, de *Fagus sylvatica*,
hij de hooggeboren klimmer torenhoog gekroond
die met zijn takken straalt, voluit de luchten streelt.
Laat ons even eekhoorn zijn, wachten op het barsten
van de nootjes uit hun napje, vierdelig opgedeeld.

Welke hand heeft hem geplant, de *Fagus sylvatica*,
bast rondborstig, ongerept en glad gestamd. Maar
door felle zon en door schorsbrand aangerand want
van oudsher huidgevoelig in zijn veernervig blad.
Schaduw kostbaar thans ervaren als een schat.

Welke hand heeft hem geplant, de *Fagus sylvatica*,
Hij die onder het hemels dak vorstelijk vertakt,
blad en wolk vermengt, van vogelzang doordrenkt,
is de dood nabij. Een stervensuur dat nader komt
en ons, bewonderaars, van uur tot uur verstomt.

Welke hand heeft hem geplant, de *Fagus sylvatica*.
Tot onze spijt zien we hoe hij schaamteloos splijt,
hoe gezwel en zwam langzaam zijn bestaan ontnam.
hoe barst en scheur ontstonden in zijn forse stam,
hoe ademnood en avondrood in zijn leven kwam.

Welke hand heeft hem geplant, de *Fagus sylvatica*.
Ook schoonheid sterft en al wie schoonheid erft,
geen splinter blijft hoe schitterend ook, geen nerf
of diep in het bewustzijn kerft de dood zijn scherf.
In wat geboren wordt, woekert woede en bederf.

⁶ In het Lappersfortbos staat een eeuwenoude en reusachtige beuk die ziek is en uit veiligheidsredenen jammerlijk genoeg en tot ons groot verdriet geveld moet worden. Hij werd een boomkunstwerk 'the spirit of the woods'

Ballade van het Europacollege

Hoe het hart van Brugge klopt voor een federaal Europa.
Wegen betekenen hun landschap, bruggen overrompelen
stromen en rivieren, sterren stoeien licht door de nacht.
Bergkammen schudden water uit de flanken, sneeuw
maakt ze mensvriendelijk transparant en mirakelblank.
Zie hoe Brugmans Bruggeling met de Bruggeling wordt,
een bisschop dompelt hem onder in doopvont en genade.
Zijn ideeën zijn grensoverschrijdend, bruggen en bergen
zijn lang al geen hindernis meer, hinderen hem minder
en minder, hand in hand en arm aan arm zijn het pluspunt.

Hoe het hart van Brugge klopt voor een federaal Europa.
Je kan Hendrik Brugmans heten, het mag ook Madariaga zijn,
ideeën verbreidend ontspringen gedachten als dartel water
van Dijver naar Verversdijk, de reien weerspiegelen ze
en kaatsen ze terug in de meest aantrekkelijke getallen,
in het hoogst haalbare alfabet. Zo vliegen de woorden van
het oosten naar het westen, van het zuiden naar het noorden.
Denkpolen als Oxford, Cambridge en Uppsala in Zweden
worden toonbeelden in door Da Vinci getekende luchten.
Tenten als herkenningstekens. Met mijlpalen onderweg.

Hoe het hart van Brugge klopt voor een federaal Europa.
Zijn zwanen zwemmen te allen zijde, zwermen alom uit
en versmelten hun witste wit in het Europese zwanenrijk.
Zwaluwen bouwen hun nesten onder dakbalk en torens
van het Europees continent, ooievaars vlechten te allen kante
hun nest, broeden hun jongen grensoverschrijdend in ruimte
en in tijd, dit is het universele dierenrijk waarin Reinaert
de koning is en de beer met vacht ommanteld het meervoud
van zijn macht ontplooit. Niets is nog plaatselijk, alles verandert
in eerbied voor ontgrenzing. Voor grenzeloos grazende kuddes.

Hoe het hart van Brugge klopt voor een federaal Europa.
Je moet Hendrik Brugmans heten, in Brugge komen wonen
om je dromen te bedaren, om er onverstoort en mede
uit de middeleeuwen toekomst en verleden saam te smeden.

DE STEM VAN DE STAD

Ik ben al eeuwenlang uw stad: in het zilver
van uw reien, in het brons van uw burg.

Ik zal uit de hoogte van uw hoge schouwen
rookpluim na rookpluim sturen over uw muren.

Ik leg uw huizen aan uw enkels kettingvast,
ik streel de voetzool van uw burgers.

Ik spreid de milde mantel van mijn liefde
in verstrengeling van deur en vensters.

Het mag een godshuis zijn bespottelijk klein,
een lichaam dat de maat meet van het bloed.

Goudhoudende stemmen stromen zonder
vermomming, zonder masker en schmink.

Ik leg mijn hand op uw arm, ik luister
naar de polsslag en het ritme van uw adem.

Ik, die uw stad ben al eeuwenlang, ik ken
en waardeer het juweel van uw fluwelen stem.

Bijlage 1 : Historiek van het Lappersfortbos & Hedwig Speliers (°1935) Geëngageerd bosdichter en eerste officieuze vrije stadsdichter van Brugge

Om te ontdekken hoe Hedwig Speliers de eerste officieuze Brugse stadsdichter werd en hoe hij ertoe kwam om *De stem van de stad* te schrijven, moeten we even teruggaan in de tijd.

Toen in het jaar 2001 het Lappersfortbos in Brugge gekapt dreigde te worden, dook er in het Lappersfortbos een groep geëngageerde jongeren op die vanaf 11 augustus 2001 de bomen bezetten. Meer dan een jaar lang hielden ze in boomhutten de wacht en konden ze de kaalslag tegenhouden. Met hun bosbezetting schreven ze geschiedenis. In Vlaanderen.

In mei 2002 werd het Groene Gordel Front (GGF) opgericht. Die organisatie trachtte een breder draagvlak te creëren voor het integrale behoud van het Lappersfortbos. Zo werd er onder meer een Beschermcomité opgericht. Tientallen schrijvers, zangers, beeldend kunstenaars, natuurliefhebbers, filosofen, journalisten, artsen, politici... uit heel Vlaanderen traden toe. Ook Hedwig Speliers werd lid van het Beschermcomité. Een van de eerste gedichten die hij voor het Lappersfort schreef was het intussen legendarische 'Heren van het bos', zie <http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php?p=141>.

Na de ontruiming van het Lappersfortbos op 14 oktober 2002 zette het GGF zijn activiteiten dapper verder en trachtte het met allerlei acties en activiteiten de problematiek van het Lappersfortbos en de zonevreemde bossen in Vlaanderen op de politieke agenda te houden. De sympathiserende dichters verenigden zich in de Lappersfort Poets Society. Sinds 2002 lezen zij geregeld poëzie voor in het Lappersfortbos.

In 2008 beslisten de Vlaamse overheid en de stad Brugge om het grootste deel van het Lappersfortbos (ca. 13 hectare) definitief aan te kopen. Daardoor is het bos voor het merendeel gered. Enkel een stuk van 3,2 hectare, dat als industriegrond ingekleurd was, bleef bedreigd. Dat stuk zou op 4 maart 2010 uiteindelijk ook gekapt worden.

In het geredde deel van het Lappersfortbos werd begin 2007 een eerste poëzieroute ontwikkeld en aangelegd in samenwerking met de boswachters van het ANB. In juli 2008 werd het poëziewandelpad Hugo Clauspad gedoopt. In 2010 werd die poëzieroute vernieuwd. Het bos kreeg gaandeweg steeds meer het imago van een Poëziebos.

In 2011 werd het Groene Gordel Front ontbonden tijdens de week van het bos. Uit de asse van die organisatie ontstond het Poëziebosnetwerk dat met bosdichters en boswachter regelmatig een boswandeling in het geredde Lappersfort Poëziebos organiseert. Van bij zijn ontstaan bepleit het Poëziebosnetwerk de aanstelling van een Brugse stadsdichter, die 'De stem van brood en bossen' kan zijn.

Op gedichtendag 2012 deed het Poëziebosnetwerk aan Brugge een eerste (officieuze) vrije stadsdichter cadeau. Hedwig Speliers aanvaardde de opdracht om vier

stadsgedichten voor Brugge te schrijven, één per seizoen. Al snel bleek dat hij zijn taak veel ruimer interpreteerde en actiever invulde. In een jaar tijd ontstonden zo meer dan 40 stadsgedichten waarin allerhande facetten van het rijke Brugse leven, in heden en verleden, aan bod kwamen. Deze gedichten zijn nu gebundeld. Een blijvend aandenken aan het opmerkelijke stadsdichterschap van Hedwig Speliers, die van jongsaf een nauwe band had met de stad Brugge, en aan zijn blijvende engagement voor het Poëziebosnetwerk.

Peter Theunynck, vrij stadsdichter Brugge 2013

<http://petertheunynck.wordpress.com/stadsgedichten-voor-brugge/>

Wenst u meer informatie over het Lappersfort Poëziebos en het Poëziebosnetwerk? Neem contact op met Luc Vanneste, de bezieler van het Poëziebosnetwerk (050-390957), of met Peter Theunynck, de woordvoerder van de bosdichters (0486 73 72 20).

Surf ook even naar: www.poeziebos.be • www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php • <http://www.uitinwestvlaanderen.be/10235/het-hugo-clauspad-voor-poetische-wandelaars> • www.natuurenbos.be/lappersfortbos • grote broer BOS+ www.bosplus.be

Bijlage 2 : De blijde intocht van de stadsdichter in Brugge : poëtische rede Poëziebosnetwerk, Gedichtenzondag 29 januari 2012

Poëziebosnetwerk www.poeziebos.be doet Brugge een stadsdichter cadeau

In Brugge denken sommigen dat wij overal tegen zijn. Gewoon omdat wij ons tegen het kappen van een deel van het Lappersfortbos verzet hebben. Dat is eigenlijk een taai misverstand. Wij zijn vooral heel veel voor!

Voor meer groen en vogels in de stad.
Voor een gezondere wereld voor onze kinderen en kleinkinderen.
Voor minder stress en minder kanker.
Voor meer warmte en tijd voor elkaar.
Voor meer bruto nationaal geluk.
Voor een beter openbaar vervoer.
Voor meer vis en minder plastic in de zee.
Voor een spaarzaam gebruik van de schaarse open ruimte in Vlaanderen.
Voor gezellige winkels in de binnenstad en niet in gigantische shopping malls aan de stadsrand.
Voor meer poëzie in het leven.

Wij zijn gulle mensen. Wij zijn voor cadeaus. We geven graag het mooiste en dierbaarste dat we hebben. Daarom doen we Brugge vandaag een eerste stadsdichter cadeau. Niet zo maar de eerste de beste, maar Hedwig Speliers, de nestor der West-Vlaamse dichters. Een soort Jacob van Maerlant, vader der Vlaamse dichters altgeder.

Hedwig Speliers (° Diksmuide 1935) heeft zijn hele leven aan de poëzie gewijd en meer dan 35 dichtbundels geschreven. En hij blijft productief en geïnspireerd voortwerken aan zijn nu al indrukwekkende oeuvre. Onlangs verscheen met *Fortuna's Lieveling* een overzicht van zijn werk.

Wij waren dan ook zeer blij en erg trots dat hij “ja” zei op ons verzoek om Brugges eerste “officieuze” stadsdichter te worden.

Hedwig Speliers Bruggeling? Zijn vader leerde hier bij de Brugeoise zijn vak en hij leerde hier via via zijn vrouw kennen. Je zou dus kunnen stellen dat Speliers in Brugge verwekt is. De dichter was ook twee jaar lang Bruggeling, toen hij hier aan het Grootseminarie een priesteropleiding volgde. Hij werd weggestuurd met de legendarische woorden “We hebben geen tweede Gezelle nodig”. Vandaag verrijst die tweede Gezelle hier als een feniks uit zijn as. Meer dan ooit heeft Brugge een tweede Gezelle nodig.

We overhandigen hem graag de eerste officieuze Brugse stadsdichterspen en hopen dat hij er veel ontroerende, aangrijpende, bewonderende, kritische en stimulerende Brugse stadsgedichten mee zal schrijven.

De Brugse stadsgedichten van Hedwig Speliers worden voorgelezen in het Lappersfort Poëziebos en verschijnen op www.poeziebos.be .

Meer informatie: Peter Theunynck, woordvoerder Poëziebosnetwerk

EERSTE STADSDICHTER BRUGGE HEDWIG SPELIERS AANGESTELD !

Drie wintergedichten voor Brugge & de wereld

Hedwig Speliers (1935) werd zopas op gedichtenzondag 29.01.12 door het Poëziebosnetwerk www.poeziebos.be aangesteld tot eerste stadsdichter van Brugge. Speliers is een getalenteerd dichter en biograaf. Hij schrijft al meer dan vijftig jaar poëzie en publiceerde meer dan 20 dichtbundels. Najaar 2011 verscheen *Fortuna's lieveling*, een royale bloemlezing uit zijn werk. Speliers wordt aangesteld voor de periode gedichtendag 2012-2013. Hij zal schrijven over schoonheid & troost, vreugde en ergernis, Brugge en wereld, bos en stad. De eerste drie winterse stadsgedichten voor Brugge zijn een feit. Elk jaar met gedichtendag zullen we Brugge een nieuwe stadsdichter cadeau doen. Wij zijn een deel van de stad en leveren graag onze bescheiden bijdrage. Natuurlijk zouden we het toejuichen als Brugge het stadsdichterschap in de volgende legislatuur zou officialiseren.

Peter Theunynck, woordvoerder Poëziebos

Bijlage 3 : BOSVRAGEN & cultuurantwoorden van Brugse stadsdichter

Hedwig Speliers, officieus stadsdichter van Brugge www.poeziebos.be

1) Wie ben je? Waar liggen je bos- en natuurroots? Wat bracht de poëziebosbeweging die kiemde tijdens de Lappersfortbosbezetting in Brugge2002 bij je teweeg? Heb je verwantschap met de anarchistische bosbezitters?

Ik ben vooreerst geen bosmens, maar een cultuurmens. En als cultuurmens beaam ik Muriel Barbery die in **Elegant als een egel** schrijft: “Er schuilt zo veel menselijkheid in dat vermogen om van bomen te houden, zo veel heimwee naar onze eerste verrukkingen, zo veel kracht in het gevoel dat we in de schoot van de natuur volstrekt onbeduidend zijn...” Dit is de weg waarlangs ik verwantschap heb met de anarchistische bosbezitters. Ik klim in de woorden, zij in de bomen. In woorden en bomen ontmoeten we elkaar als rebellen tegen een scheefgegroeide samenleving...

2) Via een poëtische tip van je neef Peter Theunynck - woordvoerder van de bosdichters & oud voorzitter GGF www.ggf.be - werd je uitverkoren door de muzen tot stadsdichter van Brugge. Welke kansen zie je in dit stadsdichterschap waarin je Brugge vijf stadsgedichten in de vele kleuren van winter, lente, zomer en herfst en Nieuwjaar 2013 cadeau zal doen? Moet het stadsdichterschap - zoals nu - een vrij initiatief zijn of is het beter gekaderd binnen de dienst cultuur van een stad - zoals in Antwerpen - waarbij maximale medewerking en bereik een gegeven is? Moet de stad dit initiatief overnemen vanaf 2013 of blijft het best gelinkt met de muzen van het Lappersfort Poëziebos met zijn Hugo Clauspad?

Zoveel vragen verdorie! Maar goed, ik probeer ze eerlijk te beantwoorden. Dit stadsdichterschap is in feite een vriendschapsblijk voor mensen (Peter, Luc ea.) die zich zo onvoorwaardelijk voor maatschappelijk verloren zaken inzetten. Laat dit stadsdichterschap bijgevolg een vrij initiatief blijven. Weet je, ik beschouw het als een enorme eer om de enige officieuze stadsdichter der Nederlanden te zijn. Ik hoef in het vervolg geen handjes te schudden van politieke pluimstrijkers en huisjesmelkers.

3) Welke dichterlijke boodschap heb je voor de politici van Brugge en Vlaams Ommeland? Welke boodschap heb je voor de mensen die wonen of werken in Brugge en voor de mensen die Brugge bezoeken? Wat zou je nog willen toevertrouwen aan bos en poëzieminister Joke Schauvliege?

Verdorie, weer zo'n eskader vragen dat me overvalt! Welke boodschap kan ik hebben voor de geboren boodschappers van de samenleving, de politici? Voor geboren Bruggelingen? voor geboren toeristen? Ach! en na Joke komt er een andere Schauvliege.

4) Kunnen kunst & poëzie (de bossen / de mensen / de wereld / de zeeën) redden?

Driewerf neen.

5) *Waar lig je soms van wakker? Waar ervaart U schoonheid en troost? Wat maakt je boos en opstandig?*

'Vertel me wat dit leven de moeite waard maakt': deze vraag was de grondslag voor Wim Kayzers schitterende televisieserie enkele jaren geleden waarin 26 kunstenaars, wetenschappers, schrijvers, filosofen en musici reflecteerden op het huwelijk tussen schoonheid en troost. Alle zesentwintig afleveringen heb ik aandachtig gevolgd. Voor iedereen die bewust leeft is de oplossing anders. Het vertrouwen in de onbevange geest van de mens blijft het uitgangspunt.

6) *Hoe moet het nu verder met de lokale democratie in Brugge, Oostende, Antwerpen en andere Vlaamse steden na de verkiezingen van 14 oktober 2012?*

Dat ik het begot niet weet. Na de Franse Revolutie blijkt Democratie een heikel punt voor elke samenleving. Zoeken naar een consensus in een woud van emoties en meningen blijft een bijna religieuze opdracht. Misschien zijn verschillen rijker dan overeenkomsten, als we dat maar weten!

7) *Wie is je lievelingsdichter(es) en waarom? Welke kunst en cultuurstromingen verdienen je waardering?*

Het idee dat je pas 200 jaar na je dood een sprankje roem verwerft, spreekt me aan. De onbekende Franse prozadichter Maurice de Guérin is mijn lieveling. De Renaissance en de Eeuw van de Verlichting genieten (lichtjes) mijn voorkeur.

8) *Zou Guido Gezelle een goede stadsdichter zijn voor Brugge? Je kan terugblikken op meer dan 50 jaar zicht op Brugge? Wat is er ten goede en ten kwade veranderd? Wat zou je doen met Brugge Unesco Werelderfgoedstad mocht je het voor het zeggen hebben in Brugge?*

Guido Gezelle is een meester. Sinds zijn dood eind 1899 is hij nu al ruim honderd jaar lang elke dag dé officiële stadsdichter van Brugge, bovendien straalt hij roem en trots uit ver over de stadsgrenzen heen! Niet Brugge als monument, maar zijn talent is Werelderfgoed!

(met dank aan het Poëziebosnetwerk voor de gestelde vragen op 05.02.2012)

<http://www.deverenigdeverenigingen.be/themas/item/487-participatiewijzer-voor-brugge-2013>

<http://petertheunynck.wordpress.com/stadsgedichten-voor-brugge/>

Bijlage 4 (*) De boom N met de muzes & de mensen !

Stadsdichtersmegafoon overhandigd aan de tweede stadsdichter van Brugge

Beste Peter Theunynck,

Jij overhandigde de eerste officieuze stadsdichterspen der Lage Landen aan Hedwig Speliers. De muzes van het Lappersfort Poëziebos www.poeziebos.be vroegen me deze keer onder de goedertieren volle maan om je deze stadsdichtersmegafoon te bezorgen. Hij reikt tot aan het stadhuis van Brugge, maar ook over de vele grenzen van bos en stad. De muzes zullen je woorden influisteren en met deze megafoon mogen we hopen dat ze het luisterende oor van de wereld bereiken. Je bent nu hun bosambassadeur. Hedwig wordt erestadsdichter.

Als man for all woods – in de voetsporen van Hedwig Speliers, a man for all seasons – stellen we je aan als tweede officieuze vrije stadsdichter van Brugge voor de periode gedichtendag 2013 tot poëzieweek 2014. Je krijgt de opdracht enkele Brugse stadsgedichten te schrijven. Over schoonheid & troost, vreugde en ergernis, Brugge en de wereld, bos en stad.

“ Ik ben op reis al weet ik niet waarheen, maar ergens staat geschreven dat ik deze weg moet gaan “ Een lied dat we zongen in de jaren 70 van de vorige eeuw. Je bent als mens dicht bij het reisgenootschap van het bos en in de ban van zonevreemde bedreigde bomen & bossen. We hopen dat de reis die we september 2009 ondernamen naar bosminister Joke Schauvliege & Philippe Muyters ergens heen leidt. Naar meer hoop, geloof en liefde in de bossen en hun muzes... <http://www.jokeschauvliege.be/content/plan-van-aanpak-klaar-voor-zonevreemde-bossen>

Deze stadsdichtersmegafoon is schatplichtig aan de mensen uit je eigen stad. Lang geleden gaven ze ons deze megafoon ter ere van de derde stRaten-generaalprijs die ze toekenden aan de bosbezitters & het Groene Gordel Front. Ik mocht hem samen ontvangen met lappersfronter Dieter en bewaarde hem zo lang in de archieven van de Bruggelingen binnen Brugge. Ik vond hem te bruikbaar om hem aan Amsab www.amsab.be mee te geven en smeedde hem om tot stadsdichtersmegafoon. De oude bijbelse spreuk ‘ zwaarden omsmeden tot ploegijzers ‘ indachtig. Hierna ook de perstekst die erbij hoorde. Protest van bewoners- & burgeractiegroepen omsmeden tot participatienetwerken... ’ t stad is van de burgers en de burgeressen en hun overheden. Brugge, Antwerpen : één strijd. Solidariteit ! Hoe kan ik beter eindigen dan hier mijn favoriete god te citeren uit beste Robin Hood serie : **Herne, de heer van de bomen en de god van de bossen**

"Waarom ben je gekomen?" vroeg Herne, heer van de bomen en god van de bossen aan Robin Hood. ' Om mijn gelofte te breken ' Robin was bitter gestemd en moedeloos en voelde zich koud van binnen. "Dat kun je niet. Je bent uitverkoren. Er is geen ander" donderde de stem... "Jullie moeten je doel voor ogen houden" zei Herne. ' Het doel is onbereikbaar ' bromde Robin lusteloos. ' Mijn pijlen gaan verloren ' "Span dan je boog opnieuw" beval Herne. ' Waarom ? ' vroeg Robin wanhopig. ' Waarop moet ik richten als ik geen doel heb? ' "Je hoeft niet te richten" sprak Herne de jager kalm. "De pijl zal het doel vinden". (uit de honden van Lucifer, Robin May) Hernes stem weerklonk. " Om de zwakken te helpen, de hulpelozen te beschermen en te strijden tegen tirannie. Zo moet het zijn...Robin met de kap. " (alzo sprak Herne, de heer van de bomen en de god van de bossen in 'De man met de kap' van Anthony Horowitz) Met de mooie muziek van Clannad op de BBC <http://www.youtube.com/watch?v=LeFGHB9-f4Q>
http://nl.wikipedia.org/wiki/Robin_of_Sherwood
<http://www.youtube.com/watch?v=FoGAGrBHoOA>
<http://www.youtube.com/watch?v=lkHGGMXdZWs>

Luc Vanneste, Lappersfortbos Brugge 27 januari 2013

persmededeling eind oktober 2003

3° stRaten-generaalprijs voor Lappersforters & Groene Gordel Front

Zondag vierde st**R**aten-generaal in Antwerpen de vijfde verjaardag van zijn ontstaan. SG bestaat uit een aantal vrijwilligers die intensief met diverse aspecten van leefkwaliteit en maatschappij bezig zijn. In de loop der jaren werd dan ook een vruchtbaar netwerk tussen burgers, overheden, en organisaties tot stand gebracht dat alleen maar kan groeien.

SG houdt zich niet alleen bezig met principes en dossiers van Ruimtelijke Ordening (oa. Leiendossier), maar zit ook in enkele overlegorganen, ondersteunt het platform voor sociale samenhang, ijvert binnen een Europees kader aan een Youth Empowerment Partnership Programme, en moedigt de diverse overheden aan te leren omgaan met burgerparticipatie.

Op een feestelijke bijeenkomst werd de 3° st**R**aten-generaalprijs uitgereikt en wel aan de Lapperforters & het Groene Gordel Front. Zij ontvingen de prijs om de heldhaftige, door duurzaamheid en dierbaarheid geïnspireerde wijze waarop ze zich samen tot op de dag van vandaag inzetten voor het behoud van het Lappersfortbos en de groene gordel rond Brugge. De samenwerking van eerder anarchistische jongeren met meer burgerlijk georganiseerde idealisten toont eveneens aan dat divers pluimage geen onoverkomelijkheid is bij de inzet om de samenleving te coproduceren. Zij worden eveneens

geprezen om hun dossierkennis, om de verbeeldingskracht voor hun teksten en acties, om de Brugse bekommernis te plaatsen in een bovenlokaal en universeel perspectief : vrede, dialoog, boom en bos, burgerparticipatie. Hun onverminderde inzet heeft over het hele land bewondering gewekt en SG is ook erg onder de indruk van hun inspirerende rol en inspanningen om het gedachte-goed van duurzaamheid en dierbaarheid te helpen uitdragen. Lappersforters en het Groene Gordel Front zijn thuis in natuur én cultuur, getuigen van intelligente emotie, en dit in weerwil van de hardhorigheid van hun stadsbestuur.

We drukken dan ook de hoop uit dat Fabricom een stichting in het leven roept die de grandeur zou hebben vooralsnog het Lapperfort aan de mensen van Brugge en ommeland te schenken. Van hun burgervader hopen wij dat hij de uitgestoken hand van al zijn kinderen eindelijk met beide handen zal aannemen om het Brugge van vandaag en van morgen op dialogale en democratische wijze te besturen.

Namens stRaten-generaal, een initiatief van vzw Straatego Antwerpen
www.stratengeneraal.be www.universiteitalgemeenbelang.be

(*) **De boom N** " De boom N " is een dichtbundel van Brugge 2002 - dichter Peter Verhelst uitgegeven bij Prometheus. Een lang tuingedicht over de kennis van de dood die de toegang tot het paradijs en het eeuwige leven onmogelijk maakt. De tuin is geen idyllische oase. De duivelse slang is nooit ver weg, er marcheren "legerschoenen" in de tuin, mensen zijn gelaarsd, gehelmd, en bleek als de dood. De tuin is hemel en hel, leven en dood, hij is een smeltkroes van dreigende beelden... - Bart Vervaeck in De Morgen van 21/10/1994 -)

Komt, mijn vrienden. Een nieuwe wereld wacht. Tot achter de zonsondergang wil ik varen. Al is de oude kracht niet meer, die hemel en aarde verzette, we zijn wat we zijn : ons hart verlangt naar grootse daden. Tijd verzwakt ons, wilskracht versterkt ons om te streven, te zoeken, te vinden en niet te wijken. (Lord Tennyson, geciteerd in film 'Dead Poets Society' inspiratie bosdichters <http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php>)

Samen zuurstof geven aan een duurzaam Vlaanderen. Duurzaamheid omdat de toekomstige generaties ons dierbaar zijn... We hebben de aarde niet geërfd van onze ouders maar geleend van onze kinderen ! Opdat het hart van de schildpad nooit ophoudt met slaan...

Bijlage 5 " PAS ALS DE SLOTZIN GESPROKEN IS VALT HET DOEK " (Robin Williams in Jakob the Liar naar roman van Jurek Becker)

D-day stem van de stad met brood & bossen : the fellowship of the Lappersfort 2013 www.poeziebos.be

We hebben met wijlen het Groene Gordel Front www.ggf.be en met de feniks uit die as het Poëziebosnetwerk www.poeziebos.be geprobeerd om diplomaten & dromers te zijn. Misschien is het een beetje gelukt en is het glas halfvol. Het Lappersfortbos staat nog steeds op de (politieke) agenda en we hebben mild en met mededogen geschenken uitgedeeld. Eén van die geschenken was stadsdichter Hedwig Speliers. Vrij en officieus en nu reeds opgevolgd door zijn neef Peter Theunynck. Ridder & PEN-musketier.
<https://soundcloud.com/petertheunynck/penone-en-de-bomen-1>
<https://soundcloud.com/petertheunynck/als-je-weggaat>

Dromen & zand in de machines van de stad gooien

Het was dichter Marc Braet die me het verzetsverhaal van boekhandel De Reyghere leerde kennen op een stadswandeling door Brugge bij het begin van deze eeuw. Samen met Joris Barbier was Marc Braet één van de eersten die ons steunden om een breed front rond het Lappersfortbos te bouwen. Zij werden de eersten in wat de moeder van alle beschermcomités genoemd werd. Dit is nu een club van bosambassadeurs.

De club van bosdichters www.kapersnest.be
<http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php>

In die tijd waren Joris & ik godsdienstleraars (vrijgelovig & veelzinnig) in een doorstromschool vlakbij het Lappersfortbos. Dat was bezet door jonge mensen, bosrebellens; tedere anarchisten & ik zie je graag activisten. Met de leerlingen van Rooms Katholieke Godsdienst en Niet Confessionele Zedenleer bezochten wij het bezette bos bij Joke (een kamp timmerend als Astérix & Obelix in de strijd tegen de Romeinen) & Johan, Pjotr en hun vrienden en vriendinnen. Het kaderde in de vakoverschrijdende eindtermen burgerschap & milieu. Aangestoken door het virus van het bos zweerden Joris en ik wel eens samen. En zo konden we dankzij boekhandel De Reyghere in contact komen met vele schrijvers en dichters in de Lage Landen. Hier werd de kiem gezaaid van de bosdichters van de Lappersfort Poets Society. We hebben zo het Poëziebos & het Hugo Clauspad blijvend op de Vlaamse & Brugse agenda's gezet.

Verzoeking Burgervader Landuyt & de netwerkstad Ondertussen kijken wij uit naar derde vrije stadsdichter voor 2 februari 2014 ...de Poëzieweek. Opvolgster voor Peter Theunynck... na Anthonis De Roovere & Gezelle & Speliers...

<http://www.stadsomroep.com/Detail.asp?NUM=32107> Als diplomaten hebben we zaadjes gezaaid in het Brugse stadhuis. Misschien groeit daar ook al wat ? We geloven in de kracht van het voorbeeld & in Jokes zonevreemde bossenplan <http://www.jokeschauvliege.be/content/plan-van-aanpak-klaar-voor-zonevreemde-bossen> http://www.standaard.be/cnt/dmf20130913_00739473

Luc Vanneste

PS. van zonsopgang tot zonsondergang www.natuurenbos.be/lappersfortbos
<http://www.uitinwestvlaanderen.be/10235/het-hugo-clauspad-voor-poetische-wandelaars> U kan dagelijks wandelen op deze rust- en stilteplek waar de muzes wonen en U ademruimte schenken www.poeziebos.be

The Judgement of (the) Mirror

Bid mij een spiegel. Spiegel mijn gebed.
Maak mijn schaduw transparant,
kneed mijn knieën met warmte
kneed ze zacht als keien. Kalmte

klimt tussen mijn biddende handen.
Het is ranke klimop. Het is denken
dat over het dak heen groeit. Gras
dat groen blijft na het atoomtijdperk.

Ik zie de gehele wereld in mezelf.
De nacht is een knoeiboel. De dag
het zootje van weleer: vlam en vuur,
schoten en schotwonden. Bloed

op het plexiglas van het hart.
Overlast knoopt zenuwen los.
Schandknappen verzieken het zand,
staan in hun afstand te kijk.

Ik ben oud genoeg om te bidden.
Ik ben oud genoeg om gek te worden.
Ik ben net zo oud als de onderste tak
van de galgenboom. Godegeklaagd.

Verte onttrekt zich aan zijn omtrek.
De dood steekt een sigaret op
en doet alsof. Maar hij ziet me.
Hij kijkt dwars door de spiegel.

Bid mij een spiegel. Spiegel mijn gebed.
Maak mijn schaduw transparant,
kneed mijn knieën tot zachte kei.
Het leed dat ik leef is dit van Kaïn.

Hedwig Speliers

HET LOT

Het lot van bloemen is openbloeien,
geuren verspreiden en stilletjes
sterven, aldus Kierkegaard.

Het lot van weiden is kalklijnen,
tribunes en schreeuwende monden
over je heen, aldus Rijkaart.

Het lot van bossen is stil
verdwijnen en verrijzen
als loodsen, aldus Moenaert.

Het lot van mensen is liefhebben,
elkaar nooit helemaal begrijpen,
daaraan ten onder gaan, aldus Moeyaert.

Peter Theunynck, Lappersfort Poets Society

Aan het bos van de morgen

Aan het bos van de morgen kwam op een dag een houthakker aan met honderd bijlen om de heilige boom te vellen, vochtig van dauw. Het was een oude es met hemisferische kruin, dicht grijs gebladerte en bittere vruchten. Zijn wortels zonken weg in de diepe bronnen waar de schikgodinnen beraadslagen over de menselijke lotgevallen. De houthakker met de honderd bijlen wilde stelen maken voor zijn lansen, bezet met ijzeren punten, druipend van bloed. Blind zag hij de pracht niet van de tempel die hij afbrak. Doof hoorde hij de arend niet in zijn takken noch de kwetterende vogels. Hij gaf de eerste slag op de dikke stam, splitte de askleurige schors, ontwaardde het witte vocht. Maar bij de tweede slag brak de grond open onder zijn voeten en zonder zich aan iets te kunnen vastgrijpen viel hij in een hel van gevelde bomen. Homero Aridjis <http://www.regiobrugge.be/lappersfortpoets.php?p=53>